

Lõvi põhjast.

Usu ja sõja ajastu¹

Legendid räägivad loo lõvist²

koletisest inimese kehas,

kelle unistus oli valitseda merd ja maad.

Ja kõik, kes jäävad tema teele ette

surevad jumala ja võidukate relvajõudude toel.

Koos õiglusega, kes jälitab teda lõunas

korraks veel on seatud sõtta.

Legendid on räägitud, võitlused võideldud,

sel lõvil ei ole kartust südames.¹

---

1 **Kolmekümneaastane sõda** oli sõda, mis peeti 1618–1648 põhiliselt Saksa-Rooma riigi territooriumil Kesk-Euroopas, kuid milles osales enamik Euroopa riike. Sõjal oli palju põhjuseid, kuid üheks peamiseks oli konflikt protestantismi ja katoliikluse vahel, mistõttu seda on peetud viimaseks suureks ususõjaks Euroopas. Tähtsat osa mängis ka Praha defenestratsioon (katoliku Saksa-Rooma riigi keisri Ferdinand II saadikute aknast välja viskamine Prahast 1618. aastal), mida peetakse enamasti sõja alguseks. Lisaks oli mängus Habsburgide dünastia saatus. Algul (1618-1623) oli võidukas keisri vägi. 1625-1629 toetas protestante edutult Taani ja 1630-1635 Rootsi. 1631-1632 saavutas Rootsi edu. 1635 sõlmisid protestandid keisriga rahu, kuid siis sekkus sõtta Prantsusmaa ja saavutas koos Rootsi ülekaalu. 1648 sõlmiti Vestfaali rahu, mis pidurdas keisrivõimu tugevnemist. Saksamaa killustumus suurenes ja vürstide võim kasvas.

2 **Lõvi** – tugevuse, majesteetlikkuse, julguse ja meelekindluse sümbol. Evangelist Markuse sümbol (Hesekieli nägemusest), kuna Markus kirjeldab kõige põhjalikumalt Kristuse ülestõusmist ja rõhutab tema kuninglikku väarikust. Seostatakse ka Püha Hieronymosega, kes olevat lõvi käpast välja tõmmanud valutegeva okka, mispeale lõvi tema lähedaseks ja ustavaks sõbraks sai. Valvsuse sümbol (usuti, et lõvi magab lahtiste silmadega). Mitmete pühakute atribuut (Egiptuse Püha Maarja, Püha Euphemia, eremiit Püha Paulus jt). Ajalooliselt peetakse lõvi vanimaks vapiloomaks ja vapikujundiks üldse.

Lõvi astub ette, tuleb põhjast,
tuleb põhjast.

Gustavus Adolphus³

Libera et impera

Acerbus et ingens

Augusta per augusta

Üle Euroopa on vallandunud torm,
sõja koidik, hävingute jada.

Rooma võim ei ole enam ülekaalus.⁴

Vaata, kuidas katoliiklased värisevad.

Sõda on pidulikult avatud.

Näitas teed, millel me siiani kõnnime.

Der Löve aus Mitternacht⁵ tuleb

Veelkord tuli ta siia sõtta.

Jutud vanast tõest on ilmutanud.

---

3 Gustavus Adolphus on tema ladina pärane nimekuju, nimest Gustav II Adolf, kes pani aluse Rootsi saamisele kuningriigiks. Ta sai 16. aastaseks kuningaks. Rootsi oli sel ajal sõjajalal Taani, Venemaa ja Poolaga. Taaniga sõlmis ta 1613 rahu, Venemaalt vallutas Ingerimaa ja Poolalt Liivimaa. 1630. aastal astus Gustav II Adolf Rootsi väe eesotsas Põhja-saksamaa protestantlike riikide poolel 30-aastasessse sõtta. Rootslased löid vastaseid Breitenfeldi lahingus ja Lechi jõe ääres ning võitsid ka Lützeni lahingu kus kuningas ise langes.

Gustav II Adolphi võidud tegid Rootsist suurriigi. Sellel aitasid kaasa relvastuse uuendamine: ta võttis kasutusele kergemad hargita püssid, lühemad piigid ja kerged nahka mähitud pronkssuurtükid. Kuningas soodustas kaubanduse, tööstuse ja hariduse arengut. 1632. aastal kirjutas ta alla Tartu Ülikooli asutamise ürikule.

4 Rooma oli katoliiklaste pealinn kuna seal asus Paavst, kes oli katoliku kiriku pea.

5 Der Löve aus Mitternacht tähendab Saksa keeles kesköine lõvi

Ta hoiab Euroopat kontrolli all.

Ta toob vabaduse-

lõvi ja kuningas,

lõvi ja kuningas

Vägev Kotkas⁶, valitse üksinda.

Vabastaja nõuab trooni.

Lõvi põhjamaalt,

võta valitsuskepp⁷ tema käest.

Oh, sa lõvi põhjast.

Vägev kotkas, valitse üksinda.

Vabastaja nõuab trooni

Oh, sa lõvi põhjast.

Vägev kotkas, valitse üksinda

Vabastaja nõuab trooni.

Lõvi põhjamaalt

võta valitsuskepp tema käest.

Legendid on räägitud,

lahingud võideldud.

Lõvil pole hirmu südames.

Lõvi tuleb põhjast,

tuleb põhjast,

tuleb põhjast.

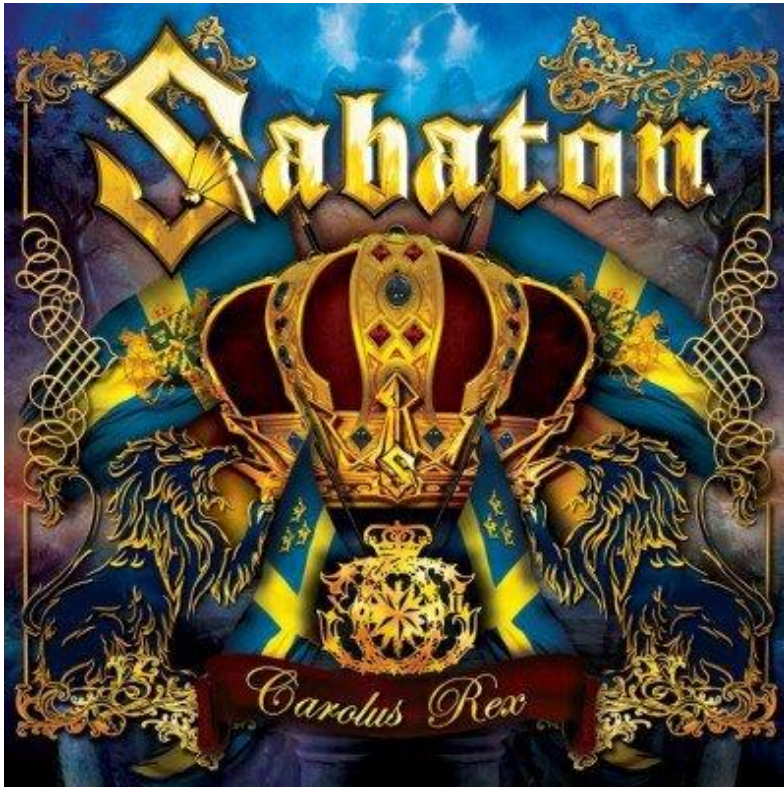
---

6 **Kotkas** Saksa Riigikotka ehk *Reich*'i kotka algusaeg ulatub ilmselt Karl Suure ajani.

Ligikaudu 1200. aastal sai mustast kotkast kuldsel väljal impeeriumi vapp. 1433. aastal võeti esimest korda kasutusele kakspäine kotkas Saksa-Rooma keisri Sigismundi poolt. Sellest ajast on kahe peaga kotkas olnud Saksa-Rooma keisrite sümbol ja seetõttu ka Saksa-Rooma riigi sakslaste vapp.

7 **Valitsuskepp** ehk **skepter** Euroopas keskaja kuninga kroonimise ametimärk, lisaks skepterile kuulusid sinna ka riigiõun ja mõõk.

Tõlgitud laulutekst on pärit ansamblilt „Sabaton”⁸

Lion From The North

A time of religion and war

Legends tell the tale of a lion

This beast in the shape of a man

With a dream to rule sea and land

And all those who stand in his way

Die by God and victorious arms

With the righteous that follows him south

Once more set ashore to war

---

⁸ „Sabaton” on *power-metal* ansambel Rootsist, kelle laulude põhiline teema on ajaloolised sõjad. Sabaton on loodud aastal 1999 ja ansambel on välja andnud seitse albumit. "Lion From The North" on laul nende 2012 albumist "Carolus Rex", mille teema on Rootsi kuningas Gustavus Adolphus, ehk Lõvi Põhjast. Lõvi on kuningavõimu sümbol kuna lõvi esindab vaprust, julmust ja majesteelikust.

Legends have taught battles fought
This lion has no fear at heart
Lion come forth come from the north
Come from the noooooorth

Gustavus Adolphus
Libera et impera
Acerbus et ingens
Augusta per augusta

A storm over Europe unleashed
Dawn of war a trail of destruction
The power of Rome won't prevail
See the catholics shiver and shake

The future of warfare unveiled
Showed the way that we still walk today
Der Löwe aus Mitternacht comes
Once more he is here for war

Stories of old truth unfold
Control over Europe he holds
Freedom he'll bring
Lion and king
Lion and king

Gustavus Adolphus
Libera et impera
Acerbus et ingens
Augusta per augusta
Gustavus Adolphus go forth libera impera
(Gustavus Adolphus Libera et impera)
Acerbus et ingens go forth libera impera
(Acerbus et ingens Augusta per augusta)

Mighty eagle rule alone
Liberator claim the throne
Lion from the northern land
Take the scepter from its hand [X4]
(Oh oh oh you lion from the north
Ooooooooooh you lion from the north)

Legends have taught battles fought
This lion has no fear at heart
Lion come forth come from the north
Come from the noooooorth

Gustavus Adolphus
Libera et impera
Acerbus et ingens
Augusta per augusta

Gustavus Adolphus go forth libera impera
(Gustavus Adolphus Libera et impera)
Acerbus et ingens go forth libera impera
(Acerbus et ingens Augusta per augusta)

Lisa 1 Illustratsioonid

Gustavus Adolphus

Kuningate vapilooma, ründava lõvi kujutis

Kolmekümneaastane sõda

Saksa keisririigi vapp kahepealise kotkaga

Kuningakroon ja skepter

¹ Kõik töös kasutatud sõnaseletused ja pildid pärinevad wikipediast .